

Motion till riksdagen 2009/10:Kr244

av **Betty Malmberg och Mats Gerdau (m)**

Satsningar på ungdomen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att öka kunskapen och användandet av samhällsekonomiska analyser i sociala sammanhang.

Motivering

Finns det något värre än att höra en forskollärare kommentera den stökiga 14-åringen med orden: ”Det visste vi väl redan under dagisåren att det skulle gå illa för henne.” Vi har alla hört och förfärats över sådana uttalanden och att höra det en gång är en gång för mycket. Den berättigade frågan är ju varför inget gjordes i rätt tid.

Alltför ofta tillåts en låt-gå-mentalitet alltifrån förskola upp genom ungdomsåren. En ökad samverkan mellan berörda förvaltningar och myndigheter är en nyckel i sammanhanget. Därtill anser undertecknade att det behövs ytterligare ett nytt synsätt för att i högre grad vidta rätt åtgärder från början för att skydda barn och unga. Vi anser därför att socioekonomiska studier och metodiker behöver utvecklas och framför allt användas.

Att tidiga insatser och förebyggande arbete bidrar positivt till att förebygga socialt utanförskap är de flesta överens om. Men i samband med att olika beslutande instanser behöver vidta mer omfattande åtgärder för att hjälpa barn och unga glöms detta ofta bort. Många gånger hamnar fokus istället på kort-siktiga lösningar för att kostnaderna för just den beslutande förvaltningen eller ansvariga myndigheten ska hållas nere. Få ser insatsen ur ett helhetsperspektiv för kommunen eller än mindre ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Dessvärre kan det ju också innebära att den utsatte inte får optimal hjälp och blir kvar i ett socialt utanförskap, vilket då också får till följd att samhället sammantaget och på lång sikt förlorar pengar.

Fel! Okänt namn på

Inför beslut om investeringar i infrastruktur används ofta samhällsekonomiska beräkningar. Det är en metod som gör det möjligt att uppskatta den långsiktiga och totala samhällsnyttan av investeringen i fråga. För investeringar i vägar och järnvägar består nyttoeffekterna av sådant som ökad trafiksäkerhet, bättre miljö och kortare restider. Det är värden som är svåra att hänföra till någon speciell myndighet men som har oerhört stor betydelse för alla som bor i Sverige.

Undertecknade tycker att man ska använda samma tankesätt och en liknande metodik då det gäller förebyggande arbete eller då det gäller att sätta in rätt insatser för barn och unga som är på glid eller behöver samhällets hjälp. Att tidigt vidta åtgärder – om än kostsamma sådana – sparar förutom mänskligt lidande också pengar åt samhället. En ung människa som räddas från en framtid som kriminell eller missbrukande är ovärderligt ur såväl individens som andras perspektiv. Det gäller att tänka långsiktigt.

I en rapport som publicerats av Socialstyrelsen (www.socialstyrelsen.se/publicerat/2004/5143/sammanfattning.htm) uppskattas till exempel samhällets kostnader för en enda missbrukare i vuxenlivet till cirka 12–15 miljoner kronor under en trettioårsperiod. Skattemedel och samhällsresurser som skulle ha kunnat satsas mycket klokare i ett preventivt syfte, såsom i längre öppettider på fritidsgårdar, mer personal i skolbarnsomsorgen, då missbrukaren var ung och som då också skulle ha gynnat fler.

Socioekonomiska beräkningar skulle ge politiker och ansvariga tjänstemän bättre beslutsunderlag för att vidta rätt åtgärder och i rätt tid. Och vad skulle kunna vara viktigare än att ha detta perspektiv då det gäller att hjälpa människor till en bättre framtid och för att förbättra vårt samhälle?

Stockholm den 29 september 2009

Betty Malmberg (m)

Mats Gerdau (m)